

Lausunto

21.11.2022

Asia: VN/11137/2021-STM-17

Lausuntopyyntö neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen (338/2011) muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO THL/5119/4.00.00/2022

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntönne 26.10.2022, VN/11137/2021-STM-17

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lausunto neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen (338/2011) muuttamisesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen (338/2011) muuttamisesta.

THL katsoo, että asetukseen ehdotetut muutokset ovat kannatettavia. Ehdotetuilla muutoksilla asetus päivitetään vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja ajantasaista lainsäädäntöä. Asetusmuutos selkiyttää myös hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvaan opiskeluterveydenhuoltoon oikeuttavissa oppilaitoksissa opiskelevien opiskelijoiden asemaa. Tarkennusta Kansaneläkelaitoksen (KELA) vastuusta järjestää korkea-asteen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut pidetään myös tärkeänä.

Pykäläkohtaisia huomioita

3 §. Opiskeluterveydenhuoltoon oikeutetut opiskelijat

- Laissa (1215/2020) uudesta tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksesta (TUVA) mainitaan, että TUVA-koulutukseen sisältyy myös perusopetuksen lisäopetus. Tätä järjestetään usein irrallaan perusopetuksen kouluista, tyypillisesti esimerkiksi kansanopistoissa, joissa järjestetään muutakin opiskeluterveydenhuoltoon oikeuttavaa koulutusta. Linjauksista jää epäselväksi, että voiko myös perusopetuksen lisäopetusta suorittavien ehkäisevää terveydenhuoltoa toteuttaa opiskeluterveydenhuoltona.
- Jatkossa hyvinvointialueen on järjestettävä opiskeluhuoltopalvelut alueellaan sijaitsevien oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 §:ssä tarkoitetussa opetuksessa ja koulutuksessa oleville oppilaille ja opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Etäopiskelun yleistyessä opiskelijan kotipaikka, asuinpaikka ja opiskelupaikka eivät välttämättä ole yhtenevät. Asuin- ja kotipaikka ei pääsääntöisesti tarjoa muualla tapahtuviin opintoihin liittyviä palveluja, kuten harjoittelussa vaativia rokotuksia. THL esittää, että asetuksessa määriteltäisiin opiskeluterveydenhuollon järjestäjille velvoite yhteistyöhön opiskeluterveydenhuoltopalvelujen tarjoamiseksi maanlaajuisesti.

4 §. palvelujen järjestäminen

Asetusmuutoksessa ehdotetaan luovuttavaksi toimintaohjelmasta neuvolatoiminnalle, koulu-opiskeluterveydenhuollolle, sekä lasten ja nuorten ehkäisevälle suun terveydenhuollolle ja korvaamalla ne terveydenhuoltolain 15§:n mukaisella hyvinvointialueen alueellisella neuvolasuunnitelmalla ja oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 § mukaisella alueellisella opiskeluhuoltosuunnitelmalla. THL pitää ehdotusta hyvänä ja näkee näiden suunnitelmien mahdollisuutena kuvata ja sitä kautta tukea alueellisesti yhdenmukaisempien neuvolapalvelujen ja opiskeluhuoltopalvelujen järjestämistä. Alueellisten suunnitelmien merkitys korostuu erityisesti nivelvaiheiden palvelupolkujen ja yhteistyökuvioiden kuvauksissa hyvinvointialueilla.

5 §. Terveystarkastukset

Pykälässä on tarkennettu omaksi momentiksi hyvinvointialueen määräaikaista terveystarkastuksia toteuttavien ammattilaisten velvollisuutta pyrkiä selvittämään terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarvetta. Näin muotoiltuna asia korostuu paremmin ja siihen on jatkossa myös helpompi viitata.

§ 13. Erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen järjestäminen

Pykälään on lisätty maininta erityisen tuen tarpeen selvittämisestä tilanteissa, joka voi vaarantaa alle kouluikäisen, oppilaan, tai opiskelijan kasvun ja kehityksen lisäksi myös tämän terveyden ja hyvinvoinnin. THL pitää hyvänä, että erityisen tuen tarpeen selvittäminen huomioi näin myös aikuiset opiskelijat.

THL haluaa nostaa esille huolen siitä, vastaako opiskeluterveydenhuollon palvelut opiskelijoiden tarpeisiin yhdenvertaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Terveys- ja huoltolaitoksissa määritelty opiskeluterveydenhuollon kokonaisuus tulee toteutua yhdenmukaisena palvelujen järjestäjästä ja tuottajasta riippumatta.

Pääjohtaja Markku Tervahauta

Johtaja Mika Salminen

Jahnukainen Johanna
Terveys- ja hyvinvoinnin laitos THL